

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I denna proposition föreslås en ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt lagförslaget kan jämkad arbetslöshetsförmån utan att det krävs särskilda skäl betalas i förskott på grundval av löneuppgifter som den sökande själv anger. Syftet med ändringen är

att främja användningen av förskottsutbetalning. Förskottsutbetalningarna minskar dröjsmål i utbetalningen av förmånen och främjar därför också mottagandet av arbete.

Lagen avses träda i kraft våren 2009.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

I 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) föreskrivs om utbetalning av jämkad arbetslöshetsförmån utan beslut. Enligt bestämmelsen kan jämkad arbetslöshetsförmån av särskilda skäl betalas utan beslut redan innan utbetalaren har fått löneuppgifter som är bestyrkta av arbetsgivaren. Utbetalning i förskott förutsätter att sökanden i sin ansökan lämnar uppgifter om antalet arbetstimmar per dag, sin bruttolön och arbetsgivarens kontaktuppgifter. Jämkad arbetslöshetsförmån för betalas ut i förskott förutsatt att sökanden på grundval av de uppgifter som han eller hon lämnat uppenbarligen har rätt till förmånen, löneuppgifter som har bestyrkts av arbetsgivaren inte är tillgängliga utan dröjsmål och utbetalningen enligt utbetalarens uppfattning skulle dröja oskäligt länge om man var tvungen att vänta på ett löneintyg.

Förskottsutbetalningen kan vara högst 70 procent av det belopp som sökanden skulle ha rätt till på grundval av sin ansökan och de löneuppgifter som han eller hon lämnat. Ett separat beslut om utbetalning i förskott ges inte. Det ges endast en betalningsanmälan,

och det går inte att söka ändring genom bevär. Det egentliga beslutet, som kan överklagas, meddelas och den återstående delen av förmånen betalas ut på grundval av löneuppgifterna som har bestyrkts av arbetsgivaren. Förskott kan vara betalt för sammanlagt högst två jämningsperioder, och förskott betalas inte om den post som skall betalas i förskott för en jämningsperiod skulle vara mindre än grunddagpenningen. Förskottet dras av från den jämkade arbetslöshetsförmån som beviljas senare vid betalning av den. Förskottet kan också betraktas som förskottsbetalning på någon annan arbetslöshetsförmån som beviljas senare. Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan kan i så fall kvitta beloppet av en förmån som betalats i förskott till ett för stort belopp mot en förmån som beviljas senare.

Av alla ansökningar som gällde jämkade arbetslöshetsförmåner (arbetsmarknadsstöd och grunddagpenning) 2007 behandlade Folkpensionsanstalten 87,6 procent inom två veckor och 91,6 procent inom tre veckor. Ansökningar som gällde fortsatt arbetslöshetsförmån behandlades ännu snabbare. I arbetslöshetskassornas statistik finns det endast uppgifter om samtliga ansökningar om arbetslöshetsdagpenning men motsvarande

uppgifter för ansökningar som gäller fortsatt förmån saknas. År 2007 behandlade arbetslöshetskassorna 69,8 procent av de ärenden som gällde jämkad dagpenning inom två veckor och 90,5 procent inom tre veckor. Behandlingstiden förlängs om ansökan är bristfällig. En typisk brist är att löneintyget saknas.

Med bestämmelsen om förskottsutbetalning har man velat minska de problem som uppkommer när löneintyget saknas. Möjligheten har dock utnyttjats i liten utsträckning. Folkpensionsanstalten har betalat förskott till mellan 60 till 70 personer per månad och sammanlagt cirka 90 förskott. Arbetslöshetskassorna har endast betalat några förskott per månad.

Det låga antalet förskottsutbetalningar beror på att de som ansöker om arbetslöshetsförmåner har fått mycket knapphändig information om förskottsmöjligheten. Därför har de inte heller kunnat begära att en förmån ska betalas i förskott. Folkpensionsanstalten nämner förskottsmöjligheten på sin hemsida, och den nämns också i den broschyr som riktar sig till arbetslösa. Förskottsutbetalningen nämns på Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf:s hemsidor, men inte i arbetslöshetskassornas förmånsbroshyr som finns på samma hemsidor. För att förskottsutbetalning ska utnyttjas oftare krävs det att man informerar om möjligheten effektivare än tidigare t.ex. i samband med anmälan om betalningen.

För att främja användningen av förskottsutbetalning föreslås att bestämmelserna om förskottsutbetalning ändras så att användningen av förskottsutbetalning görs mindre reglerad. Enligt gällande lag kan förskott betalas av särskilda skäl. Eftersom användningen av utbetalning i förskott beror på utbetalarens prövning, är det onödigt att betona att förskottsutbetalningen är ett undantagsförfarande, eftersom problemet i praktiken är att möjligheten utnyttjas för litet. Därför föreslås att det alltid ska vara möjligt att betala jämkad arbetslöshetsförmån i förskott när utbetalaren anser det vara ändamålsenligt. Det föreslås också att förskottsutbetalningens maximibelopp på 70 procent av arbetslöshets-

förmånen stryks i lagen. Utbetalaren kan, om den så önskar, betala hela dagpenningen enligt den uppgift om lönen som sökanden meddelar. Detta gör det emaning lättare att använda förskottsutbetalning i de fall då den som ansöker om förmånen vet exakt vilken lönen kommer att vara. Även om bestämmelserna om förskottsutbetalning luckras upp, är det alltid utbetalaren som bestämmer om förskott ska betalas och till vilket belopp.

2. Propositionens konsekvenser

Propositionen som sådan medför inte att det blir vanligare med förskottsutbetalning, eftersom utbetalning i förskott av en arbetslöshetsförmån också i fortsättningen är beroende på utbetalarens prövning. En aktivare användning av förskottsutbetalningar förutsätter också att Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bättre än tidigare informerar sina klienter om förfarandet med förskottsutbetalning. En ökad användning av förskottsutbetalning minskar de oskäliga dröjsmålen vid utbetalningen av jämkad dagpenning. Detta ökar de arbetslösas intresse för kortvariga anställningar och har därför en främjande effekt på sysselsättningen. En ökad användning av förskottsutbetalning innebär ingen betydande ökning av arbetsmängden vid Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna. Propositionen har inga direkta ekonomiska verkningar.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen har man hört de centrala arbetsmarknadsorganisationerna, Folkpensionsanstalterna och Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft våren 2009.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om ändring av 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002)
11 kap. 8 § som följer:

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

8 §

*Utbetalning av jämkad arbetslöshetsförmån
utan beslut*

I de fall som avses i 4 kap. 1 § 1—3 punkten kan det till den som har rätt till jämkad arbetslöshetsförmån på grundval av hans eller hennes ansökan utan beslut betalas jämkad arbetslöshetsförmån redan innan av arbetsgivaren bestyrkta löneuppgifter har tillställts utbetalaren.

Förskott kan få vara betalt för sammanlagt högst två jämkningsperioder. Förskott betalas

inte om den post som ska betalas i förskott för en jämkningsperiod är mindre än grunddagpenningen.

Förskottet avdras från en jämkad arbetslöshetsförmån som beviljas senare och avdraget görs när förmånen betalas. Förskottet kan också betraktas som förskottsbetalning på någon annan arbetslöshetsförmån som beviljas senare. Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan kan då kvitta beloppet av en förmån som betalats i förskott till ett för stort belopp mot en förmån som beviljas senare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 19 december 2008

Republikens President**TARJA HALONEN**

Omsorgsminister *Paula Risikko*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002)
11 kap. 8 § som följer:

Gällande lydelse

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

8 §

Utbetalning av jämkad arbetslöshetsförmån utan beslut

I de fall som avses i 4 kap. 1 § 1—3 punkten kan till den som är berättigad till jämkad arbetslöshetsförmån *av särskilda skäl* betalas jämkad arbetslöshetsförmån utan beslut på grundval av hans eller hennes ansökan redan innan av arbetsgivaren bestyrkta löneuppgifter har tillställts utbetalaren.

I förskott på arbetslöshetsförmån kan betalas högst 70 procent av det belopp som personen i fråga skulle ha rätt till på grundval av sin ansökan och de löneuppgifter och andra uppgifter som han eller hon lämnat. Förskott kan vara betalt för sammanlagt högst två jämkningsperioder. Förskott betalas inte om den post som skall betalas i förskott för en jämkningsperiod skulle vara mindre än grunddagpenningen.

Förskottet avdras från en jämkad arbetslöshetsförmån som beviljas senare när förmånen betalas. Förskottet kan också betraktas som förskottsbetalning på en annan arbetslöshetsförmån som beviljas senare. Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan kan då kvitta beloppet av en förmån som betalats i förskott till ett för stort belopp mot en förmån som beviljas senare.

Föreslagen lydelse

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

8 §

Utbetalning av jämkad arbetslöshetsförmån utan beslut

I de fall som avses i 4 kap. 1 § 1—3 punkten kan det till den som har rätt till jämkad arbetslöshetsförmån på grundval av hans eller hennes ansökan utan beslut betalas jämkad arbetslöshetsförmån redan innan av arbetsgivaren bestyrkta löneuppgifter har tillställts utbetalaren.

Förskott kan *få* vara betalt för sammanlagt högst två jämkningsperioder. Förskott betalas inte om den post som ska betalas i förskott för en jämkningsperiod är mindre än grunddagpenningen.

Förskottet avdras från en jämkad arbetslöshetsförmån som beviljas senare och *avdraget görs* när förmånen betalas. Förskottet kan också betraktas som förskottsbetalning på *någon* annan arbetslöshetsförmån som beviljas senare. Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan kan då kvitta beloppet av en förmån som betalats i förskott till ett för stort belopp mot en förmån som beviljas senare.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.
